

Nr 589

Av herr Nilsson i Bästekille och fru Sundberg, om åtgärder för att begränsa spridningen av giftiga preparat.

(Lika lydande med motion nr 400 i Första kammaren)

Färsk frukt och färska grönsaker av alla slag importeras till Sverige året runt från olika delar av världen. Flera av exportländerna ligger i klimatzoner där skördarna är mer utsatta för skadedjur och växtsjukdomar än i de nordiska länderna. Ökad mekanisering av jordbruk och trädgårdsskötsel i dessa länder kommer utan tvivel att leda till ökad användning av kemiska växtskyddsmedel. Vi anser det angeläget att dessa förhållanden beaktas av de svenska myndigheterna. Det måste enligt vår mening vara självklart inte endast att samma krav i fråga om resttoleranser skall gälla för importerade som för svenska produkter utan också att kontrollen skall vara så effektiv att vi inte riskerar att importerade grönsaker och frukt har betydande högre resttoleranser än de svenska produkterna.

En undersökning av bekämpningsmedelsrester i frukt och grönsaker utförd vid statens växtskyddsanstalt under åren 1964—1968 visade nämligen att 2,1 % av de svenska proverna och 13,8 % av de importerade innehöll påvisbara rester av insektsmedel av typen organiska fosforföreningar. Antalet analyserade prover var för de svenska produkterna 1 199 och för de importerade 1 197. En liknande undersökning av 2 200 prover som utfördes vid statens institut för folkhälsan 1964—1967 på klorerade insektsmedel, DDT, aldrin, dieldrin, lindan m. fl. substanser, visade ingen skillnad mellan svenskodlade och importerade produkter.

För att skydda konsumenten mot produkter med hälsofarliga halter av bekämpningsmedelsrester har kommerskollegium utfärdat en förordning om högsta tillåtna halter, s. k. resttoleranser, av vissa bekämpningsmedel i färsk frukt, färska bär, grönsaker och potatis. De utfärdade bestämmelserna gäller för aldrin, DDT, dieldrin, etion, lindan och paration. Från den 1 januari i år gäller i Sverige förbud mot användning av DDT, aldrin och dieldrin. Även i andra länder gäller föreskrifter om en inskränkning i användningen av ovannämnda bekämpningsmedel. Som ersättningssubstanser används i många fall organiska fosforföreningar. Detta gäller både i Sverige och i andra länder. I samband med utfärdandet av resttoleranser har analysmetoder prövats för respektive substanser och en stickprovskontroll utförts. Det »nya» läget på bekämpningsmedelsfronten ställer stora krav på de kemiska laboratorierna vid statens växtskyddsanstalt och vid statens institut för folkhälsan, som för närvarande arbetar med restanalyser. Fler stickprovsanalyser bör utföras vid import för att garantierna mot införande av frukt och grönsaker med för höga rest-

toleranser skall bli tillfredsställande, och tillräckliga resurser (personal och apparatur) bör ges till utarbetande av analysmetoder för de nya substanserna.

När det gäller de svenska produkterna bör de biologiska effektivitetsprovningarna, som utföres med bekämpningsmedel vid växtskyddsanstalten, alltid följas av bestämning av resthalterna i de olika grödorna. På grund av de små resurserna vid växtskyddsanstaltens kemiska avdelning har detta inte kunnat genomföras, vilket får anses som en stor brist. Visserligen kan i allmänhet restvärden ställas till förfogande av bekämpningsmedelsfirmorna, men dessa värden hänför sig nästan alltid till utländska miljöförhållanden, vilket ur säkerhetssynpunkt ej kan anses helt tillfredsställande.

Med stöd av vad vi anfört hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till årets höstriksdag om sådan effektivisering av kontrollen av giftrester i frukt och grönsaker m. m. att risken för att importerade produkter innehåller högre resttoleranser av olika gifter än de svenska elimineras.

Stockholm den 27 januari 1970

Jöns Nilsson (m)
i Båstekille

Ingrid Sundberg (m)
